

Nieuw in de collectie: archieven

Mei – juni 2023

Er zijn de afgelopen maanden acht nieuwe toegangen beschikbaar gesteld en vier toegangen herzien. We lichten hier één toegang toe.

Uitgelicht

[3270 Steenfabriek Het Noorden, 1907-1975 \(1985\)](#)

Van [Fivelmonde](#) en [Ceres](#) tot [Labor](#) en [De Nijverheid](#), het wemelt steenfabrieken langs de binnenvaartwegen in de provincie Groningen.

In de 19e eeuw is steen *booming*. De bevolking groeit rap en de vraag naar woningen neemt toe. In de provincie Groningen, vroeger overspoeld door zee, zijn zee- en rivierklei volop aanwezig, geschikt voor het bakken van stenen en dakpannen. Voor het bakproces gebruikt men eerst turf en later steenkool.

Turf is onbeperkt aanwezig in de Veenkolonieën. In 1800 opent [Steenfabriek Het Noorden](#) aan de Ommelandewijk. Schippers voeren, soms voortgetrokken door [een scheepsjager](#), met klei en turf richting de fabriek en met stenen naar afnemers in de omringende dorpen. Heel wat huizen in de omgeving zullen opgetrokken zijn uit stenen van de Steenfabriek.

Het archief van Steenfabriek Het Noorden bevat stukken vanaf 1907. De stukken bieden een inblik in het wel en wee van een Groninger steenfabriek, van [vrachtljsten \(1913-1923\)](#) tot [ingenieursrapporten betreffende het productieproces van de bakstenen \(1949-1950\)](#) en [een koopakte waarbij N.V. 'Kunststeenfabriek het Noorden' de steenfabriek verkoopt aan R. Boiten, te Veendam \(1913\)](#).

Het Noorden werd in 1970 gesloten. In een deel van de voormalige fabriek is nu gelegenheidscafé De Stainkroeg gevestigd. Een scheepsjager zal er in de vorige eeuw maar wat graag een biertje hebben gedronken.

Nieuwe archieftoegangen

Mei – juni 2023

Industrie, handel en dienstensector

[3270](#) [Steenfabriek het Noorden, 1907-1975](#)

[2080](#) [Atlanta B.V. te Hoogezand, 19916-1982 \(herzien\)](#)

[1055](#) [Commissie Industrievestiging Groningen \(CIG\), 1959-1987 \(herzien\)](#)

Kunst, cultuur en erfgoedbeheer

[2626](#) [Groninger Smalfilmers, 1934-2015](#)

Onderwijs en wetenschap

[3115](#) [Christelijke Pedagogische Academie "de Nijenborg" en haar rechts- en taakvoorgangers, 1903-2008](#)

Religie en levensbeschouwing

[2182](#) [Hervormde gemeente Aduard-Den Ham-Fransum, 1970-1998](#)

[3290](#) [Jong Odd Fellowclub Wessel Gansfort, 1946-2001](#)

Sport en recreatie

[3298](#) [Padvindersgroep Karel Doorman](#)

Verkeer en waterstaat

[2993](#) [Waterschap Tenposterdraaibrug, 1849-1958 \(herzien\)](#)

Verzamelingen

[2735](#) [Verzameling B.J. Haijer betreffende de Tweede Wereldoorlog, 1939-1945](#)

Welzijn en sociale zorg

[1479](#) [Armenraad, later Sociale Raad te Groningen, 1898-1964 \(herzien\)](#)

[3316](#) [Departement Ten Boer e.o. van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, 1914-1994](#)